

ΔΕΥΤΕΡΕΟΥΣΕΣ ΠΑΡΑΒΟΛΙΚΕΣ (ΕΥΧΚΡΙΤΙΚΕΣ) ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Επιρρηματικές προτάσεις

① ΑΠΛΕΣ παραβολικές προτάσεις (ευχκρικαές)

ως ὁρος εὐχκρίσεως

[Ὁ α' ὁρος εἶναι μίᾳ ἄλλῃ πρότασιν συνήθως ἢ κύρια

ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ:

α) Με τους συνδέσμους atque (=ac) και et

μετά από επίδετα ή επιρρήματα που δηλώνουν:

Ισότητα, ομοιότητα και τα αντίθετά τους:

similis, par, aequus, idem // similiter, pariter, aequè
dissimilis, alius // aliter, contra κ.λ.π.

π.χ. (50) Nam Scipio Aemilianus aequè malam imperii magistratam iudicabat inopiam atque anariciam (ενν.: malam imperii magistratam iudicabat) (=Ανλαδὴ ὁ Σκίπιωvας Αἰμιλιανὸς θεωροῦσε εἰς οὐ κακὴν εὐρυ-βουλὴν τῆς ἐξουσίας καὶ τὴν φτώχεια καὶ τὴν ἀπληθείαν).

β) Με τους συνδέσμους ut και sicut (=ws, ὅπως)

Στην κύρια πρόταση υπάρχουν συνήθως τα επιρρήματα ^{τροπικά}: ita, sic κ.λ.π.

Οι προτάσεις αυτές εκφράζουν τον τρόπο (Απλές παραβολικές προτάσεις του τρόπου)

π.χ. (27) Ita est, ut dicis (Έτσι είναι, ὅπως πάλι)

γ) Με το σύνδεσμο quam → + επίδετα/επιρρήματα δετικού βαθμού

τόσο, ὅσο

Προηγείται το tam π.χ. Nemo tam stultus quam ille

• Με τους συνδέσμους quanto } (+ επίδετα/επιρρήματα)
 quo } συγκριτικού βαθμού

όσο, ὅσο

Στην κύρια πρόταση υπάρχουν τα tanto, eo

Οι προτάσεις αυτές } την ποσότητα
 } την ένταση
 } το βαθμό
 } το μέγεθος // π.χ. (29) Augustus... emit
 arem tanti, quantum nullam adhuc
 emerat.

ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ

Με Οριστική

επειδή η σύγκριση
αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις
που είναι (ή θεωρούνται ως)
αντικειμενική πραγματικότητα.

② ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ παραβολικές προτάσεις (συγκριτικές)

ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ: Με συνδέσμους, οι οποίοι αποτελούν συνδυασμό του
ut si, velut si, tamquam (si), quasi
proinde (perinde) quasi κ.λ.π.

ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ: Με Υποτακτική

επειδή η σύγκριση
αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση.

Πρόκειται ουσιαστικά για υποθετικούς λόγους, των οποίων παραλείπεται
η απόδοση

π.χ (41) Tu autem, proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris, sermone
[...] obsoleto uteris (= Εδώ όμως χρησιμοποιείς γλώσσα απαρχαιωμένη,
σαν να μιλάς τώρα με τη μάνα του Ευάνδρου).

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΧΡΟΝΟΥ : Τηρείται.

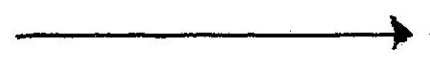
Σ.Σ. : Συχνά τα tamquam, sicut, quasi
χρησιμοποιούνται πριν από ↙ ουσιαστικά
↘ μετοχές

δημιουργώντας βραχυλογικές εκφράσεις
που μπορούν να αναλυθούν ^{6ε} → υποθετικές παραβολικές προτάσεις

• (20) obviam curba quasi moriturum eum miseratur
Η φράση quasi moriturum αποτελεί βραχυλογία / βραχυλογική
έκφραση, που δηλώνει παραβολή και ισοδυναμεί με τη δευτερεύουσα
υποθετική παραβολική πρόταση: quasi is moriturus esset
Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο quasi
Εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού ενεργητικής περιφραστικής
ευτυχίας (moriturus esset), γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο
[αμέσως από το ρήμα ιστορικού ενεστώτα miseratur της χρονικής
πρότασης
[έμμεσα από το ρήμα delatus est (παρακείμενος με σημασία
αορίστου) της κύριας πρότασης.
Με υποτακτική γιατί η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή
κατάσταση. Σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων δηλώνεται
το υστερόχρονο στο παρελθόν.

• (34) Praedones postes ianuae tamquam sanctum templum
venerati sunt. [Οι ληστές προσκύνσαν τις παραστάδες
της πόρτας σαν ιερό ναό (σαν να ήταν
ιερός ναός)]

→ Praedones postes ianuae, tamquam (postes) sanctum
templum essent, venerati sunt.

- (41) Tamquam scopulum, sic fugias verbum insolens atque inauditum.

[= Σαν τον βράχο (σαν να ήταν βράχος), έτσι να αποφεύγεις τον ασυνήθιστο και πρωτόκουστο λόγο]

→ Tamquam ^(verbum) scopulus sit, sic fugias verbum insolens atque inauditum.

- (46) Eum esse putant quasi communem urbem et civitatem hominum et deorum.

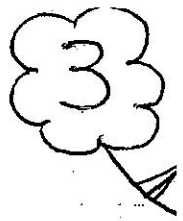
[= Νομίζουν πως αυτός (ενν. ο κόσμος) είναι κάτι σαν πόλη και πολιτεία κοινή για τους θεούς και τους ανθρώπους]

→ Eum esse putant quasi is (mundus) communis urbs et civitas sit hominum et deorum.

- (49) Porcia [...]cultellum tonsorium quasi unguium resecandorum causa poposcit

[= Η Πορκία ζήτησε ένα ξυράφι μαρικιουρίστα τάχα για να κόψει τα νύχια της (σαν να το ζήτησε για να κόψει τα νύχια της)]

→ quasi (Porcia cultellum tonsorium) unguium resecandorum causa posceret.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ

A. ΑΠΛΗ ΠΑΡΑΒΟΛΙΚΗ

(27) *Ita est, ut dicis*

Δευτερεύουσα επιρρηματική απλή παραβολική πρόταση που δηλώνει τρόπο/τον τρόπον. Λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης με α' όρο την κύρια «*Ita est*».

Ειβάχεται με τον παραβολικό σύνδεσμο *ut*.

Στην κύρια πρόταση υπάρχει το επίρρημα *ita* (παραβολικό ζεύγος *ita... ut* = έτσι... όπως).

Εκφέρεται με οριστική, γιατί η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι ή θεωρούνται πραγματικές/ανακαταμενική πραγματικότητα. Συγκεκριμένα, με οριστική ενεστώτα (*dicis*), γιατί αναφέρεται στο παρόν.

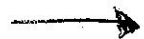
(29) *Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti quanti nullam adhuc emerat.*

Δευτερεύουσα επιρρηματική απλή παραβολική πρόταση, του ποσού. Λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση «*emitque avem tanti*».

Ειβάχεται με την αναφορική αντωνυμία *quanti*.

Στην κύρια πρόταση υπάρχει η δεικτική αντωνυμία *tanti* (παραβολικό ζεύγος *tanti... quanti* = τόσο... όσο).

Εκφέρεται με οριστική, γιατί η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι ή θεωρούνται πραγματικές/αντικειμενική πραγματικότητα. Συγκεκριμένα, με οριστική υπέρσυντελικού (*emerat*), γιατί αναφέρεται στο παρελθόν.

B. ΥΠΟΘΕΤΙΚΗ ΠΑΡΑΒΟΛΙΚΗ

(41) Tu autem, (proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris), sermone abhinc multis annis iam obsoleto uteris

Δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική παραβολική πρόταση. Λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση με ρήμα το uteris.

Εισάχεται με τον ^{υποθετικό} παραβολικό σύνδεσμο proinde quasi. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση. Συγκεκριμένα, με υποτακτική ενεστώτα (loquaris), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκετού χρόνου (uteris) και, σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων, δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.